

Patientinformation

Vestibulär migrän

Migrän är en godartad, vanlig och ärftlig sjukdom relaterad till genetik, kön, oregelbunden livsstil och oregelbundna hormonnivåer. Uppskattningsvis 1,5 miljoner svenskar lider av migrän vilket gör den till en folksjukdom. Den största riskfaktorn för att utveckla migrän är att en annan familjemedlem har sjukdomen.

En teori om vad migrän beror på är att man har en överretbarhet i olika delar av hjärnan, hjärnhinnorna och hjärnhinnornas blodkärl. Neuropeptiden CGRP tycks vara central för uppkomsten av migrän. Vi vet också att det finns många nerver som reglerar känsligheten i örats balans- och hörselorgan där också CGRP är involverad. Därför är det troligt att migrän påverkar balansorganets funktion under ett anfall.

En tredjedel av alla migränpatienter upplever an aurafas före huvudvärken och den pågår max en timma. Det vanligaste aurasymptomet är synfältsstörningar. Det förekommer också stickningar och domningar i en hand, arm eller runt mun, läppar eller tunga. Bakhuvudet kan bli överkänsligt för beröring. Även övergående hörsel- och dofthallucinationer kan vara aurasymptom liksom yrsel. Det kan vara svårt att skilja aurasymptom vid migrän från symptom på pågående syrebrist i hjärnan som vid en stroke. Det finns också migränpatienter som enbart får aurasymptom utan huvudvärk. Vestibulär migrän eller migränrelaterad yrsel innebär precis som vid yrsel som aurasymptom att olika komplexa störningar uppkommer i olika delar av hjärnan och även i balans- och hörselorganet i innerörat.

Troligen uppkommer vestibulär migrän av en överretbarhet och en felaktig tolkning i de delarna av hjärnan som tar emot signalerna från balansorganen. Balansorganens funktioner har vi idag bra kunskap om men exakt vad som händer i de migrändrabbade områdena i hjärnan som tolkar balansimpulser vet vi väldigt lite om. Yrselsymptomen kan förekomma tillsammans med huvudvärk men 40% av patienterna med vestibulär migrän har ingen huvudvärk alls.

Durationen är från några minuter upp till flera dygn. Efter anfallen kan det ta ytterligare något eller några dygn innan man är fullt återställd. Den typiska patienten med vestibulär migrän har tidigare i livet haft migrän som främst gett huvudvärk som huvudsymptom. Vanligt är att insjukna i ung medelålder eller i samband med klimakteriet eller andra hormonförändringar. Många är födda med ett överretbart balanssinne och har varit åksjuka och känsliga för att åka karuseller redan som barn.

Samtidig huvudvärk eller allmän osäkerhet om vad det kan vara medför ofta att patienten läggs in för övervakning på en strokeavdelning. Efter det första yrselanfallet är det svårt att ställa diagnosen. Först med upprepade liknande anfall utvecklar sig ett mönster av symptom som tillsammans med livsstilsfaktorer gör att diagnosen blir lättare att ställa. Även behandlingen kan vara utmanande. Vilka "triggers" man har är väldigt individuellt.

Vestibulär migrän innebär en övergående överretbarhet för egna balansimpulser. Normala huvudrörelser kan kännas som om de var mycket snabbare och yvigare. Illamående med kräkning är vanligt. Den som drabbas vill ligga helt stilla och ibland känns det bättre att ligga på en särskild sida.

Överretbarheten i hjärnan påverkar även andra hjärncentra såsom ljud, ljus och lukter. Det är också vanligt att vara känslig för röriga visuella intryck. Den överretade hjärnan stabiliserar sig långsamt och det kan ta upp till en vecka. Under den tiden är det vanligt att bli åksjuk när man åker buss eller tunnelbana.

Vestibulär migrän medför en mängd olika yrsel- och balanssymptom:

- Perioder med obalans, illamående och obehagskänsla vid huvudrörelser.
- Perioder med lägesrelaterade symptom, det vill säga under yrselanfallet förvärras symptomen ytterligare om man rör huvudet till särskilda lägen.
- Spontana yrselanfall med illamående och balansstörning.
- Samtidiga andra symptom, till exempel överretbarhet för ljus, ljud, lukt eller röriga synintryck.
- Samtidiga övergående hörselsymptom.
- Informationen är hämtad från yrsel.com, Christian Geisler, ÖNH-specialist